

FIȘĂ ANALITICĂ DE INVENTARIERE A MONUMENTELOR ȘI ANSAMBLURILOR ISTORICE

1. IDENTIFICARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
1.1	Cod LMI	TM-II-m-A-06195
1.2	Categorie	monument
1.3	Denumire oficială	Biserica de lemn "Sf. Gheorghe", azi biserică de cimitir

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

Capitol	Denumire capitol	Descriere
2.1	Stat	România
2.2	Județ	TIMIȘ
2.3	Localitate	Cebza, oraș Ciacova
2.4	Cod poștal	307111
2.5	Stradă, număr actuale	f.n., în cimitir
2.6	Localitate anterioară	Neidentificat de către elaboratorul fișei
2.7	Stradă, număr anterioare	Neidentificat de către elaboratorul fișei
2.8	Coordonate geografice	45.561081, 21.0669028
2.8.1	Referințe geografice	Amplasată în cimitirul parohial al satului Cebza, la marginea estică a localității, pe un teren plan, în zona de câmpie a Banatului.
2.8.2	Identificare cartografică	Neidentificat de către elaboratorul fișei
2.8.3	Sistem cartografic utilizat	Stereo70
2.8.4	Coordonate Y, X, Z	Y=458812.12, X=193186.81

3. TIP DE PROPRIETATE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
3.1	Stat	

3.1.1	Proprietate publică a statului	NU
3.1.2	Proprietate privată a statului	NU
3.2	Mixt	Terenul (CF nr. 410494 Ciacova) este proprietatea Orașului Ciacova – domeniul privat (B2, B5), iar construcția – Biserica din lemn (410494-C1) – este proprietatea Mănăstirii Înălțarea Sfintei Cruci Cebza, dobândită prin construire (B3). Mănăstirea beneficiază de drept de folosință gratuită pe durata existenței construcțiilor, conform HCL nr. 88/2024 (C2).
3.3	Privat	Privat – Mănăstirea Înălțarea Sfintei Cruci Cebza (proprietar al construcției, conform CF nr. 410494 Ciacova, B3).

4. DATARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
4.1	Epocă	Modernă
4.1.1	Datare început	1758
4.1.2	Datare sfârșit	1758
4.2	Datare prin perioade	Secolul al XVIII-lea. Atestată documentar la 1758 printr-o însemnare pe un Antologhion. Intervenții ulterioare documentate: 1784 (adăugarea pridvorului cu pălimar și stâlpi), sec. XIX (reparații la acoperiș), 1936 (consolidare structurală prin contraforți de cărămidă, la inițiativa lui Ioachim Miloia).
4.3	Datare prin intervale de date	1758 - prezent
4.4	Datare precisă	1758

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

Capitol	Denumire capitol	Descriere
5.1	Istoric	Biserica de lemn cu hramul „Sf. Gheorghe” din Cebza a fost ridicată în anul 1758, conform unei însemnări păstrate pe un Antologhion care consemnează că „biserica s-a zidit la 1758 cu turn tot de lemn”. Tradiția locală leagă originile lăcașului de existența unei vechi mănăstiri la Cebza și de un izvor considerat tămăduitor, situat în zona altarului, ceea ce sugerează o origine

		<p>monahală și o dezvoltare în jurul unui loc sacru. Rolul inițial al edificiului a fost acela de biserică a așezământului monahal din Cebza, iar în prezent funcționează ca biserică de cimitir, reflectând continuitatea utilizării religioase a locului. În anul 1784 a fost adăugat un pridvor deschis cu pâlîmar și stâlpi, semn al unor transformări încă din secolul al XVIII-lea. Pe parcursul secolului al XIX-lea au fost executate reparații la acoperiș, consemnate pe o Evanghelie. În 1936, la inițiativa istoricului și muzeografului Ioachim Miloia, s-au realizat lucrări de consolidare prin adăugarea contraforților din cărămidă pe fațadele laterale, intervenție necesară pentru salvarea structurii originale din lemn. Monumentul a fost menționat în literatura de specialitate încă din perioada interbelică, inclusiv în Analele Banatului (1931), și a fost inclus în Lista Monumentelor Istorice la categoria A, de interes național.</p>
5.2	Autor	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.3	Comanditar	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.4	Ctitor	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.5	Meșter	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.6	Pictor	Neidentificat de către elaboratorul fișei

6. DESCRIERE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
6.1	Zona	Izolată, amplasată în mijlocul cimitirului parohial al satului Cebza, într-un cadru memorial și peisagistic coerent, înconjurată de monumente funerare de piatră și vegetație specifică zonei de câmpie bănățeană, cu conifere seculare în imediata apropiere.
6.2	Elemente de peisaj cultural și natural	Cimitir istoric cu cruci și monumente funerare de piatră, vegetație spontană și plantată (conifere, iarbă), peisaj deschis de câmpie.
6.2.1	Peisaj cultural	Cimitir parohial cu funcție memorială continuă, în care biserică de lemn constituie elementul focal.
6.2.2	Peisaj natural	Teren plan, zona de câmpie a Banatului, cu

		vegetație de câmpie joasă și exemplare izolate de conifere.
6.3	Categoria de arhitectură	Arhitectură religioasă
6.3.1	Funcțiunea actuală	Biserică de cimitir, monument istoric
6.3.2	Funcțiunea anterioară	Biserică de mănăstire
6.4	Descriere obiectiv individual	<p>Construcție de dimensiuni modeste (aproximativ 16 m lungime, 6 m lățime), cu pereți scunzi de circa 2,40 m înălțime și acoperiș cu înălțimea de circa 3,10 m, ceea ce îi conferă o volumetrie ușor disproporționată. La vest se află un pridvor scurt, de aproximativ 1,40 m adâncime, susținut de patru stâlpi de stejar decorați cu creștături executate cu barda. Deasupra pronaosului se ridică un turn scund, placat cu șindrilă. Pereții sunt din bârne de lemn lipite cu pământ și văruiți în alb. Fotografiile confirmă aspectul tradițional al construcției, cu pereți albi, acoperiș din șindrilă de culoare închisă, ferestre mici dreptunghiulare și contraforți masivi din cărămidă pe fațadele laterale.</p>
6.4.1	Plan	Plan dreptunghiular cu navă unică, absidă poligonală decroșată cu șase laturi și pridvor la vest. Accesul se face printr-o singură intrare pe latura de vest, particularitate în raport cu tipologiile din zonă.
6.4.2	Fațade	Pereți din bârne de lemn lipite cu pământ și spoite cu var alb, întrerupte de ferestre mici, dreptunghiulare. Fațadele laterale (nord și sud) sunt consolidate cu câte trei perechi de contraforți masivi din cărămidă, văruiți în alb, vizibile în fotografii. Pe fațada sudică se observă fisuri în stratul de tencuială și urme de degradare la baza pereților.
6.4.3	Formă acoperiș	Acoperiș în două ape cu pante abrupte, cu șarpantă din lemn și învelitoare din șindrilă de lemn, de culoare închisă, patinată de vreme.
6.4.4	Extinderi	Adăugarea pridvorului deschis cu pălimar și stâlpi, în anul 1784.
6.4.5	Anexe	Clopotniță separată, ridicată pe doi stâlpi de lemn și acoperită cu șindrilă, amplasată în vecinătatea vestică a bisericii.
6.5	Structură	Structură portantă din bârne de lemn de

		stejar, îmbinate în sistemul tradițional „în căței”, consolidate ulterior cu contraforți din zidărie de cărămidă pe fațadele laterale.
6.6	Materiale de construcție	Lemn de stejar (structura portantă, stâlpi pridvor), pământ (lipirea bânelor), var (spoirea pereților), cărămidă (contraforți, pardoseală).
6.6.1	Materiale de construcție acoperiș	Șindrilă de lemn pe șarpantă din lemn.
6.7	Tehnici de construcție	Cioplirea bânelor de stejar, îmbinare „în căței”, lipire cu pământ, spoire cu var. Decorare prin crestături cu barda pe stâlpii pridvorului.
6.8	Încadrare stilistică	Arhitectură vernaculară bănățeană de lemn, cu trăsături tradiționale locale specifice bisericilor din Banat.
6.9	Inscripții	Însemnări pe cărți bisericești: pe Antologhionul din 1758 este consemnată data ridicării bisericii; pe o Evanghelia din 1850 sunt menționate reparații la acoperiș.

7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

Capitol	Denumire capitol	Descriere
7.1	Starea generală de conservare	Mediocră. Monumentul se prezintă într-o stare de conservare medie, cu semne vizibile de degradare: fisuri în tencuiala pereților exteriori, urme de umiditate la baza zidurilor și deteriorarea treptată a învelitorii din șindrilă. Contraforții de cărămidă adăugați în 1936 indică probleme structurale mai vechi, parțial remediate.
7.2	Lucrări anterioare de restaurare	1784 – adăugarea pridvorului; sec. XIX – reparații la acoperiș (consemnate pe Evanghelia din 1850); 1936 – consolidare structurală prin adăugarea contraforților de cărămidă (la inițiativa lui Ioachim Miloia).
7.3	Riscuri / amenințări	Degradarea lemnului structural sub acțiunea umidității; fisurarea tencuielii exterioare; îmbătrânirea învelitorii din șindrilă; lipsa unei monitorizări specializate periodice.
7.3.1	Eroziune	NU
7.3.2	Inundații	NU
7.3.3	Alunecări de teren	NU

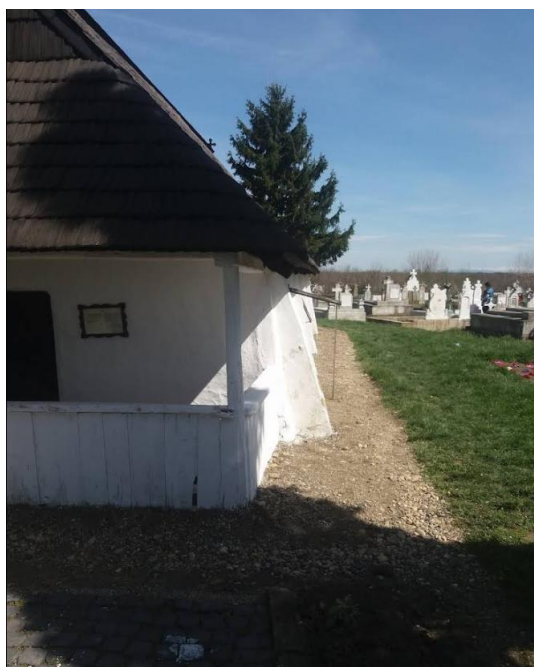
7.3.4	Agricultură	NU
-------	-------------	----

8. DOCUMENTARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
8.1	Bibliografie	Miloia, Ioachim, „Biserica de lemn din Cebza”, Analele Banatului, IV, 1931; Stoicescu, Nicolae, Bibliografia localităților și monumentelor medievale din Banat, București, 1973; Ministerul Culturii, Lista Monumentelor Istorice – județul Timiș, 2015; Institutul Național al Monumentelor Istorice, Lista Monumentelor Istorice – județul Timiș, 2004; Primăria Orașului Ciacova, Biserica de lemn a mănăstirii Cebza (material documentar); Mitropolia Banatului, Bisericile de lemn din Arhiepiscopia Timișoarei (material documentar).
8.2	Dosare și rapoarte, în arhive	Neidentificat de către elaboratorul fișei
8.3	Hărți, planuri, desene	Neidentificat de către elaboratorul fișei
8.4	Fotografii	
8.4.1	Fotografii satelitare	
8.4.2	Fotografii aeriene	Neidentificat de către elaboratorul fișei
8.4.3	Fotografii alb-negru	Neidentificat de către elaboratorul fișei

8.4.4

Fotografii color

		
8.5	Atestare documentară	1758, conform însemnării de pe un Antolghion păstrat la biserică

9. NIVEL CLASARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
9.1	Grupa valorică	A
9.2	Categoria după natura obiectivului	II (Arhitectură)
9.3	Criterii de evaluare globală	Valoare arhitecturală reprezentativă pentru tipologia bisericilor de lemn din Banat, prin sistemul constructiv „în căței”, absida hexagonală și volumetria tradițională. Valoare istorică majoră, fiind atestată documentar la 1758 și constituind una dintre puținele mărturii materiale ale arhitecturii religioase din lemn din județul Timiș. Valoare memorială și de sit, prin integrarea în cimitirul istoric al localității și prin legătura cu tradiția monahală locală.
9.4	Data și documentul protecției	Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis/16/07/2004, Ordinul nr. 2.314/2004
9.5	Reglementări urbanistice	Zonă de protecție a monumentului istoric, 100m conform Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice (republicată)

10. INVENTARIERE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
10.1	Instituția în cadrul căreia s-a redactat fișa	VEGO CONCEPT ENGINEERING S.R.L.

10.2	Autorul fișei și calitatea acestuia	
10.2.1	Nume	Irodiu
10.2.2	Prenume	Raluca
10.2.3	Calitatea acestuia	Operator de date
10.2.4	Semnătura autografă a specialistului care a întocmit fișa	
10.3	Numărul procesului-verbal de validare în comisia regională a monumentelor istorice	
10.3.1	Numărul documentului de clasare	
10.3.2	Data ordinului de clasare	
10.4	Data redactării fișei	2026-04-08

Semnătura și ștampila conducătorului instituției:

Profeanu Virgil – Manager de proiect

Coordonator studiu istoric:

Arh. Iulian Cămui

